

Voorkom aaltjesproblemen

Goede teeltwisseling en teelt van *Tagetes*

voorjaar 2007

Het wortellesieaaltje *Pratylenchus penetrans* kan in verschillende gewassen zorgen voor groeiproblemen. Door een goede teeltwisseling toe te passen, kunt u problemen met aaltjes en andere bodemziekten voorkomen. Kies voor gewassen die niet gevoelig zijn voor aaltjes of neem *Tagetes* op in uw teeltplan. Deze groenbemester heeft een goede bestrijdende werking op wortellesieaaltjes.

Grondontsmetting beperken

Het gebruik van grondontsmettingsmiddelen moeten we vanwege de hoge milieubelasting zo veel mogelijk zien te beperken. Kies daarom voor een geïntegreerde aanpak van aaltjes. Het belangrijkste is eigenlijk om problemen met aaltjes te voorkomen. Dit kan door een goede teeltwisseling toe te passen door gewassen die gevoelig zijn voor wortellesieaaltjes af te wisselen met gewassen die geen waardplant zijn. De schadelijke aaltjes krijgen daardoor geen voedsel meer en sterven voor een groot deel af.

In de praktijk is teeltwisseling door toenemende specialisatie echter soms moeilijk haalbaar. Duidelijk is wel dat de bedrijven met een breed teeltplan over het algemeen minder aaltjesproblemen hebben door een goede vruchtwisseling.

Tagetes werkt

Teelt u gewassen, die gevoelig zijn voor wortellesieaaltjes, dan is het verstandig om *Tagetes* als groenbemester op te nemen in uw teeltplan. Dit is een goede bestrijder van wortellesieaaltjes. De plant produceert een stof die dodelijk is voor het aaltje als hij de wortels binnendringt. Overigens kunnen Trichodoriden-aaltjes zich goed vermeerderen op *Tagetes*, dus als er gewassen geteeld worden die hiervoor gevoelig zijn (bijv. *Astilbe*) is het raadzaam om een alternatief voor *Tagetes* te zoeken. Behalve voor het bestrijden van wortellesieaaltjes is de teelt van *Tagetes* ook goed voor de structuur van uw grond vanwege de intensieve beworteling en de aanvoer van organische stof. Daarnaast kan in het najaar worden geplant. Dit komt soms de arbeidsplanning ten goede. *Tagetes* kan vanaf half mei volvelds

worden gezaaid. Eerder is niet mogelijk, omdat het gewas vorstgevoelig is. Vooral in de beginperiode moet de grond voldoende vochtig zijn voor een goede kieming. In de praktijk wordt gebruik gemaakt van verschillende cultivars zoals *Tagetes patula* 'Single Gold' of een patula mix met de cultivars 'Rusty Red' en 'Sparky'.

Onkruidbestrijding als basis

Een goede onkruidbestrijding aan het begin van de teelt is noodzakelijk, omdat de aaltjes zich kunnen vermeerderen op de onkruiden. Voer circa 10 dagen na opkomst, als *Tagetes* het tweede bladstadium heeft bereikt, een eerste bespuiting uit tegen onkruid met een combinatie van Goltix (metamitron) en Betanal (fenmedifam). De dosering is afhankelijk van de onkruiddruk, het organische stofgehalte van de bodem en het type *Tagetes*.

Planten en grondbewerking

De teeltduur van *Tagetes* is minimaal 3 maanden voor een goede werking. Bij uitzaai in mei is het mogelijk om begin september te planten. Laat het loof klepelen en gedurende een week drogen. Vervolgens kan het materiaal worden ondergewerkt. Voer echter geen diepe grondbewerking uit, omdat daardoor de aaltjes uit diepere lagen naar boven kunnen worden gehaald. Als in het najaar niet wordt geplant, kan de *Tagetes* blijven staan. De groenbemester is vorstgevoelig en kan na een eerste nachtvorst gemakkelijk worden ondergewerkt.

Kosten op een rijtje

Tagetes 1 kg = ca € 25,- tot € 30,-
 Uitgaande van 6 kg per ha. =
 € 150,- tot € 180,-
 Daarnaast is nog een onkruidbestrijding nodig. Betanal kost ca. € 10,- per liter en Goltix ca. € 35,- per kg.

Ervaringen uit de praktijk

Jan van Waaij, Boomkwekerij Van Aalst en Van Waaij uit Hazerswoude Dorp

“Teeltwisseling is een belangrijk aandachtspunt op ons bedrijf. Wij kweken onder andere *Prunus laurocerasus*, *Buxus*, *Magnolia*, *Mahonia* en *Cotinus* en diverse andere soorten plantgoed. Vooral *Buxus* en *Prunus* zijn gevoelig voor wortellessieaaltjes. Wij laten daarom regelmatig aaltjesmonsters nemen om inzicht te krijgen in de hoeveelheid aaltjes en houden ons teeltplan nauwkeurig bij op een plattegrond. Bij het opstellen van het teeltplan wisselen we aaltjesgevoelige gewassen af met minder gevoelige gewassen zoals *Magnolia*. Verder hoort de groenbemester *Tagetes* gewoon in ons teeltplan. Wij leggen door het intensieve gebruik een grote claim

op ons land. Door het eens in de vier of vijf jaar in te zaaien met *Tagetes* houden we aaltjes onder controle en daarnaast verbetert de kwaliteit van de grond sterk. Hoewel het land een groeiseizoen leeg ligt, verdien ik de teelt van *Tagetes* dubbel en dwars te-

rug door een betere groei. Ik gebruik op mijn bedrijf ook compost om het bodemleven te verbeteren. Met al deze maatregelen kunnen we zonder chemische grondontsmetting de aaltjes toch goed onder controle houden.”

Tips

Aaltjesmonster geeft inzicht

Laat op nieuwe percelen altijd een aaltjesmonster nemen om de populatie te bepalen van de diverse soorten aaltjes. Indien nodig kunt u dan tijdig maatregelen nemen. Houd er rekening mee dat de aaltjespopulatie plaatselijk sterk kan verschillen. Hoe meer monsters er worden gestoken per hectare, hoe nauwkeuriger beeld u krijgt.

Meer informatie:

- Kijk op www.digitaal.nl
- Aaltjesbeheersing, Vaste planten en Houtige Gewassen (DLV, NBvB en PPO, 2002)
- Raadpleeg de Gewasbeschermingsgids Boomteelt en Vaste Plantenteelt van DLV Plant

Onkruid beheersen

Zaai *Tagetes* voldoende dik en beregen het perceel voor een snelle kieming. Hoe eerder het perceel dicht staat hoe minder problemen u hebt met onkruid. Het voorkomen van onkruid is belangrijk, omdat aaltjes hierop kunnen overleven. Voer circa 10 dagen na opkomst, als *Tagetes* het tweede bladstadium heeft bereikt, een eerste bespuiting uit met

een combinatie van Goltix (metamitron) en Betanal (fenmedifam). De dosering is afhankelijk van de onkruiddruk, het organische stofgehalte van de bodem en het type *Tagetes*. De eerste keer wordt vaak 1 kg Goltix en 1 à 2 liter Betanal per ha gespoten. Herhaal de bespuiting na ongeveer 10 dagen eventueel met een iets hogere dosering.

Grond niet te diep bewerken

Voer geen diepe grondbewerkingen uit na de teelt van *Tagetes*. Bij een diepe grondbewerking kunnen aaltjes vanuit de onderlaag naar boven worden gehaald.

Goede bodemstructuur, minder aaltjes

Zorg voor een goede bodemstructuur en goede groeiomstandigheden. Aaltjes geven dan minder snel schade aan het gewas.

Praktijknetwerk Telen met toekomst werkt aan een breed gedragen duurzame teelt in de plantaardige sectoren. Ruim 400 ondernemers testen en beoordelen duurzame teeltmaatregelen, 'Best Practices,' op de praktische toepasbaarheid en haalbaarheid. Dit gebeurt zoveel mogelijk in samenwerking met diverse partijen die het boerenef cq. de tuin betreden. Deze folder is met grote zorg samengesteld. De samenstellers zijn echter niet aansprakelijk voor eventuele schadelijke gevolgen die kunnen ontstaan bij gebruik van gegevens.

Colofon:

Productie: Telen met toekomst
Tekst: Wilco Dorresteyn (DLV Plant)
Eindredactie: Fred Geers (PPO)
Vormgeving & druk: Graphiset, Uden